

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Siyer Yayınları: 302

Muhteşem Ahlāk: 4

Eser Adı

Kardeşlik Ahlākı

Yazar

Muhammed Emin Yıldırım

Yayın Yönetmeni

Muhammed Ali Alioğlu

Editör

Mevlüt Sami Ertem

İç Tasarım

Mevlüt Sami Ertem

Kapak

Muhammed Onur Özçelikçi

Son Okuma

Hülya Ertem, Çağlar Çetok

Baskı

PLT Kağıt Matbaa Ajans Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

İstasyon Mah. 1440 Sok. No:11-C/68

Küçükçekmece / İstanbul | Tel.: 0552 339 51 34

Sertifika No: 73787

1. Baskı: **Ekim 2022**

4. Baskı: **Ekim 2024**

ISBN: 978-625-8144-44-4

Nişancı Mah. Zekai Dede Sok. No:22 Eyüpsultan/İstanbul

Tel & Fax: (0212) 544 76 96 – (0212) 544 58 46 • **Wp Hattı:** (0546) 544 76 96

Sertifika No: 75458 www.siyerkitap.com | satis@siyeryayinlari.com

MUHTESEM
AHLÂK

Kardeşlik Ahlâkı

Muhammed Emin Yıldırım

SIYER
YAYINLARI

Muhammed Emin Yıldırım

1973 yılında Erzurum'un Horasan ilçesinde dünyaya geldi. İlkokulu bitirdikten sonra orta ve lise eğitimi yıllarında bir yandan da medresede Arapça ve temel İslâmî ilimler alanlarında dersler almaya başladı. Ardından 1989'da İstanbul'a gelerek İslâmî ilimlerdeki eğitimine devam etti. 1999 ile 2004 yılları arasında Mısır'da Arapça ve İslâmî ilimleri de kapsayan eğitim çalışmalarında bulundu.

1995 yılından itibaren düzenli olarak haftalık dersler vermeye başladı. Bilahare bu dersleri Hikmet Vakfı'nda ve Hikmet Derneği'nde sürdürdü.

Ekim 2010'da İstanbul/Eyüpsultan'da tarihi Zekai Dede Konağı'nda faaliyetlerine başlayan Siyer Vakfı'nın kurulmasına öncülük etti. Her hafta cumartesi günleri düzenli olarak söz konusu vakıfta "siyer ve sahâbe" konulu halka açık dersler vermektedir. Bu derslerin tamamı www.siyertv.com internet sitesinden yayınlanmaktadır.

Siyer alanında araştırma ve eğitim çalışmalarına devam eden Muhammed Emin Yıldırım, evli ve üç çocuk babasıdır.

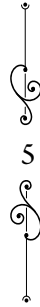
Yayınlanmış bazı eserleri:

- İbadetin Beyni Dua (2002)
- İnsanî İlişkilerde İlâhî Ölçü (2004)
- Vahyi Hayata Taşımak (2005)
- Alemlere Rahmet Hz. Muhammed (sas) (2006)
- Sahâbeyi Nasıl Anlamalıyız? (2007)
- Efendimiz'i Sahâbe Gibi Sevmek (2011)
- Risâlet Davasının Annesi Hz. Hatice (2011)
- Asr-ı Saâdet'te Ticaret ve Tüccar Sahâbiler (2014)
- Suffa Meclisleri - Siyer Dersleri (2016)
- Suffa Meclisleri - Sahâbe Dersleri (2018)
- Muhteşem Ahlâk-1 / Evlilik Ahlâkı (2019)
- Sahâbe İklimi / En Güzel Örneğin (sas) En Güzel Örnekleri - 4 Cilt (2019)
- Muhteşem Ahlâk-2 / Aile Ahlâkı (2019)
- Abdullah Olmak (2019)
- Muhteşem Ahlâk-3 / Çocuk Yetiştirme Ahlâkı (2020)

İçindekiler

Takdim	9
1. Evet Kardeşlik! Ama Sözde Değil, Özde!	17
Sözden Amele	19
Küçük Adımlarla Büyük Hedeflere	20
Câhiliye Kokusu	22
Asr-ı Saâdet Penceresinden	24
İtaat Meselesi	26
Kardeşlik Ağır Bir Sorumluluktur	26
Dört Temel Hukuk ve Kardeşlik Meselesi	27
Kardeşlik Ahlâkında Neler Olmamalı?	28
Kardeşlik Ahlâkında Neler Olmalı?	32
2. Varlık Teminatımız: Kardeşlik	41
En Temel Meselemiz	42
Kardeşliğin Virüsü: Taassup	43
Kardeşlik Destanı	45
Yesrib'ten Medine'ye	47
Kardeşlik Hukuku	49
Hilf ve Muâhât	52
Selamı Yayınız!	55

3. Müminler Bir Beden, İki El Gibidirler	61
Beş Kavram, Beş Mesaj	63
Birbirini Yıkayan Eller	66
Sahâbenin Kardeşliği	68
Nebevî Terbiye	75
4. Şeytanî Bir Hastalık: Irkçılık	79
Üstünlük Takvâda	82
Münafığın Yakasına Yapışacak Eller	83
Fitne Ateşi	86
Irkçılık Hastalığı	88
Övünmek de Yerinmek de Yok!	90
Meselenin Dengesi	91
Tedavi Nedir?	94
5. Kardeşliği Yikan En Amansız Düşman: Gıybet	97
Kardeşliği Yikan On Hastalık	98
Neden Gıybet Ederiz?	104
Gıybet Nedir?	104
1. Gıybet, kişinin arkasından yapılan bir ameldir. .	105
2. Gıybet, olmayan bir şeyi konuşmak değil, olan bir şeyi konuşmaktır.	106
3. Gıybet, kardeşin kardeşe yaptığı bir iştir.	107
4. Gıybet, kardeşinin duyunca hoşlanmayacağı bir şeyi yapmandır.	108
5. Gıybet, dinlenmesi de en az yapılması kadar kötü olan bir hastalıktır.	108
Ne Yapmalı?	109
Nelere Dikkat Etmeliyiz?	115
Gıybete Götüren Sebepler ve Gıybetten Kurtulma Yolları	119
6. İhtilâf Rahmet, Tefrika Zahmettir	123
İhtilâf Nedir?	127
Muteber İhtilâf Nedir?	128
Müspet İhtilâfın Ahlâkı	132
Üzerimize Düşenler	137

İçindekiler

7. Nübüvvet Mektebi'nden İhtilâf	
Ahlâkının Örnekleri.....	139
Mekke Dönemi'nde İhtilâf	143
Medine Dönemi'nde İhtilâf	145
1. Hurmaların aşılama meselesi.....	145
2. Bedir'de askerlerin konaklama yerlerinin meselesi.....	147
3. Bedir esirlerinin nasıl değerlendirilmesi gerektiği meselesi.....	149
4. Hendek Gazvesi'nde hizplerin ittifakını kırma meselesi.....	152
5. Berire bint Safvân'ın (r.anhâ) talak meselesi	153
Önemli Bir Husus	154
8. En Güzel Örneklerden İhtilâf Ahlâkı Dersleri	157
Sahâbenin İhtilâfı.....	158
İhtilâfın Ahlâkına Riayet	178
9. Eleştirmek Hem Hak Hem Vazife! Ama Nasıl?	179
Kur'ân Bir Eleştiri Kitabıdır	180
Allah Resûlü En Güzel Eleştirmendir	182
Eleştiri ve Eleştirinin Faydaları	182
Eleştiri Nasıl Yapılır?.....	183
Sahâbeden Örnekler	184
Hiz. Ömer'den Örnekler	189
Allah Resûlü'nden (sas) Eleştiri Ahlâkı.....	191
Eleştiri Ahlâkının İlkeleri.....	193
10. Hakkın Hatırı İçin Münazara	201
İmam Gazzâlî'den.....	201
Bediüzzaman Said Nursi'den.....	203
Beş Kavram	205
Münazara Nedir?.....	205
Nübüvvet İkliminde Münazara.....	207
Nübüvvet Örneğinde Münazara.....	210
Gelelim Sahâbeye.....	212

II. İlmin İzzeti ve Namusu İçin Münazara.....	219
Münazara Ahlâkı.....	221
Münazara Meclisleri.....	228
İmam Ebû Hanîfe'den... ..	230
Gerçek Hoca, Gerçek Talebe.....	235
Bir Münazara Örneęi.....	236
Son Söz	239

Takdim

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd,

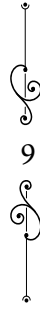
Âlemlere rahmet olarak gönderilen Kutlu Elçi'ye
salât ve selâm,

O Elçi'nin mübarek ellerinde yetişen ve bize
birçok hakikati öğrettikleri gibi kardeşliği de öğ-
reten bütün sahâbe efendilerimize selâm,

Azîz İslâm'ın sancağını sahâbe efendilerimi-
zin ellerinden alıp bugünlere kadar taşıyan, bu-
günlerden alıp son günlere kadar taşıyacak olan
tüm âlimlerimize, ariflerimize, abidlerimize, âkif-
lerimize, sâdıklarımıza, şehitlerimize ve salihleri-
mize selâm,

Dünyanın neresinde olursa olsun, rengi, dili,
ırkı, mensubiyeti ne olursa olsun “*Lâ ilâhe illal-
lah Muhammedü'r-Resûlullah*” diyerek bu azîz ai-
lenin bir ferdi olan tüm iman kardeşlerimize de
selâm olsun.

Allah Resûlü (sas) bizim yegâne örneğimiz, ön-
derimiz ve mutlak manada rehberimizdir. O (sas)
bütün şuurlu varlıklara kulluk yolunun işaret taş-
larını göstermiş, hedefler koymuş ve o hedeflere
nasıl ulaşılacağıнын yol ve yöntemini de öğretmiş-
tir. Resûlullah'ın (sas) bize gösterdiği bu hakikat-
lere biz “nebevî ufuk” diyoruz.

Nedir Nebevî Ufuk?

Ufuk, Arapça bir kelimedir ve çoğulu afâktır. Kur'ân içerisinde hem tekil hem çoğul olarak kullanılmıştır. Birer örnek vermek gerekirse şu âyetleri verebiliriz:

وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى

“Sonra en yüksek ufukta iken asıl şekliyle doğruldu.” [Necm, 53/7]

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ

“İnsanlara ufuklarda ve kendi nefislerinde âyetlerimizi göstereceğiz.” [Fussilet, 41/53]

10

Peki, nedir ufuk? Ufuk, gökle yerin veya denizin birleşir gibi görüldüğü yer, göz erimi, yani gözün ulaşabildiği son noktadır. Görülebilen, idrak edilebilen saha anlamına gelmekle birlikte kavrayış, anlayış, idrak, yani düşünce gücü, düşünce yeteneği ve daha başka anlamlara da gelen bir kavramdır.

Bu anlamlardan yola çıkarak “nebevî ufuk” dediğimizde kastettiğimiz; Peygamber ufku, yani Hz. Peygamber’in (sas) hayata ve âhirete dair söyledikleri, yaptıkları, işaret ettikleri, hedef olarak gösterdikleri ve o hedefe nasıl ulaşılabileceğine dair öğrettikleridir.

Hâl böyle olmasına rağmen üzülererek söyleyelim ki bugün Müslümanlar olarak bakışlarımızda,

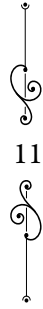
Takdim

sözlerimizde ve ne yazık ki hayatlarımızda bu nebevî ufukun izleri oldukça azdır. Eğer “nebevî ufuk” hayatlarımızı kaplasaydı çok farklı bir hayatımız ve toplumumuz olurdu. Neden mi? Çünkü “nebevî ufuk” ufuklarımıza anlam ve değer katardı.

Unutmayalım;

- *Nebevî ufukta sadece an değil, gelecek görünür.*
- *Nebevî ufukta sadece görünen değil, görünmesi gereken de görünür.*
- *Nebevî ufukta sadece kaybedilenler değil, kazanılacaklar görünür.*
- *Nebevî ufukta sadece taklit değil, tahkik esas alınır.*
- *Nebevî ufukta sadece kabile değil, ümmet ekse-ne konur.*
- *Nebevî ufukta sadece dünya değil, âhiret öncelikli yaşanır.*

11

Nebevî Ufukta Kardeşlik

Kardeşlik meselesine nebevî ufukun bize öğrettiği hakikatler çerçevesinden baktığımızda şu hususları hemen görürüz:

- Nebevî ufukta kardeşlik; Allah'ın bir emrinin yerine getirilmesi, farzın ikâmesi, hatta efrazın/farzlar üstü bir farzın ikâmesidir.
- Nebevî ufukta kardeşlik, 23 yıl boyunca gündemden hiç düşmeyen bir ders ve bir derttir.

- Nebevî ufukta kardeşlik, Hz. Peygamber'in (sas) sürekli gündemde tutarak sağlamaya çalıştığı, sağlandığı zaman da ondan çok memnun olduğu bir konudur.
- Nebevî ufukta kardeşlik, Hz. Peygamber'in (sas) en hassas olduğu bir mevzudur.
- Nebevî ufukta kardeşlik; tesisi oldukça zor, koruması oldukça güç ama buna karşın mükâfatı oldukça büyük olan bir sorumluluktur.

Nebevî ufukta kardeşlik bu kadar önemli olduğu için bizim de dünyamızda hak ettiği kadar yer almalıdır. Bundan dolayı da ahlâkının ve ilkelerinin çok iyi öğrenilmesi gerekmektedir.

Dördüncü Kitap

İmanî bir sorumluluk olan kardeşliğin biraz olsun anlaşılması için yıllar önce Muhteşem Ahlâk ders serisinde 11 ders yapmıştık. İşte elinizde olan bu kitap, serinin dördüncü kitabı olarak o derslerden oluşmaktadır. Muhteşem Ahlâk serisinin dördüncü kitabı olan "Kardeşlik Ahlâkı" bize her geçen gün zayıflattığımız, hatta kopardığımız kardeşlik bağlarının tesisi ve muhafazası için inşallah küçük de olsa bir katkı sağlar.

Kitabın içerisinde yer alan 11 konuda, önce kardeşliğin anlam ve değeri üzerinde durduk. Varlık teminatımızın nasıl kardeşlik olduğunu, onun

nelerle korunacağını, neler olmazsa kardeşliğin asla olamayacağını âyet, hadis ve sahâbe örnekleri üzerinden aktarmaya çalıştık. Kardeşliğin oluşmasına engel olan en önemli hastalığın ırkçılık olduğu hakikatine dikkatleri çektik. Nelerin ırkçılık sayıldığını nebevî beyanlar çerçevesinde aktardıktan sonra bu amansız hastalığın tedavi yollarına dair de ilaçları takdim etmeye gayret ettik. Sonra kardeşliği yıkan en amansız virüs olan gıybet ve ondan kurtulmanın yollarına değindik. Daha sonra ise kardeşliği sağlam bir temel üzerine bina edebilmek için öğrenmemiz gereken ihtilâf ve tefrika kavramlarına, eleştiri ve münazara ahlâkına temas ettik.

Böylelikle 11 konuda kardeşlik ahlâkının en temel ilke ve usûllerine dair meseleleri aktarmaya çalıştık. Umuyoruz ki imanî bir sorumluluğumuz olan kardeşlik meselesini biraz olsun bu vesile ile anlamaya çalışır; korunması için ciddi bir azim ve çaba isteyen bu meselenin hak ettiği seviyeye taşınmasına hep beraber gayret gösteririz.

Bir Büyük Müjdeye Nail Olabilmek

Nebevî ufkun önümüze koyduğu büyük hedeflerden bir tanesini bu vesile ile siz kardeşlerime hatırlatmak istiyorum.

Resûlullah (sas) bir gün sahâbe efendilerimiz ile oturdukları bir mecliste şöyle buyurmuştur:

“Allah’ın kullarından bir grup insan vardır ki onlar nebî ve şehit değildirler. Fakat kıyamet gününde Allah katındaki makamlarından dolayı onlara nebîler ve şehitler imrenerek bacaklardır.”

Ashâb-ı kirâm efendilerimiz bu sözleri duyunca heyecanlandılar ve: “*Bunlar kimlerdir ve ne gibi hayırlı ameller yapmışlardır? Bize bildir de biz de onlara sevgi ve yakınlık gösterelim yâ Resûlallah!*” dediler.

Resûlullah (sas) buyurdular ki: “**Bunlar öyle bir topluluktur ki aralarında ne akrabalık ne ticaret ve ne de başka bir menfaat olmaksızın** sırf Allah rızası için birbirlerini severler. Vallahi yüzleri bir nurdur ve kendileri de nurdan bir minber üzerindedirler. İnsanlar (kıyamet günü) korktukları zaman bunlar korkmazlar, insanlar mahzun olduklarında bunlar hüzünlenmezler.”

Efendimiz (sas) bu sözlerin ardından Yûnus Sûresi’nin 62 ile 64. âyetlerini okudu. Âyetlerde de bu müjdeler vurgulanıyordu: “**Bilesiniz ki Allah’ın dostlarına korku yoktur, onlar üzülmeyecekler de. Onlar ki Allah’a iman etmişlerdir ve hep takvâ ile (kalben Cenâb-ı Hak’ka olan yakınlıkları sâyesinde) korunur dururlar. Onlara dünya hayatında da âhiret hayatında da müjdeler vardır. Allah’ın sözlerinde değişiklik yoktur. İşte bu, en büyük kurtuluştur.**” [Ebû Dâvud, “Büyü”, 76; Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 170]

Takdim

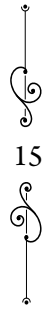
Nebilerin ve şehitlerin imrenerek baktığı nurdan minberlerin sahibi olmak... Bu ne muhteşem bir mükâfattır! Bu mükâfata erişmek ise iman eden kardeşlerini sadece ve sadece Allah için sevebilmekten geçmektedir. Mevlâ hepimize bunu nasip eylesin.

Teşekkür ve Niyaz

Muhteşem Ahlâk serisinin dördüncü kitabının da size ulaşmasında birçok kardeşimizin emek ve gayretleri var. En başta serinin editörü olan Mevlüt Sami Ertem kardeşimize ve eşi Hülya Ertem kardeşimize çok teşekkür ediyorum. Yoğun bir gayret ile bu kitabın siz okurlarımıza ulaşması için çalıştılar. Mevlâ emeklerinin karşılığını hem dünyada hem âhirette kendilerine kat ve kat versin. Kitabın son okumasında emekleri olan Çağlar Çetok kardeşimize, yayın yönetmenimiz Muhammed Ali Alioğlu'na, Siyer Yayınlarımızın tüm yönetici ve çalışan kardeşlerimize de bu vesile ile teşekkür ediyor, Mevlâ'dan hepimize daha nice güzel hizmetler yapabilme imkânı vermesini niyaz ediyorum.

Kardeşlik ahlâkını anlatmaya çalıştığımız bu kitabımızın kardeşliklerimizi pekiştirmeye vesile olmasını Rabbimden diliyorum.

Ve son olarak şu hakikati hiçbir zaman Rabbin bize unutturmamasını niyaz ediyorum:

Kardeşlik Ahlâkı

Ya kardeşlik ile var olacağız ya da birer birer yok olacağız!

Kardeşlik ile var olalım, kardeşlik ile birbiri-mize destek olalım, kardeşlik ile bir binanın tuğ-laları gibi bir İslâm toplumunun oluşmasına gay-ret edelim.

Çaba ve gayret bizden, başarı ve yardım Rab-bimizdendir.

Muhammed Emin Yıldırım
17 Zilhicce 1443/16 Temmuz 2022
Eyüpsultan/İstanbul

